Republika Srbija
VRHOVNI SUD
Kzz 543/2025
14.05.2025. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud, u veću sastavljenom od sudija: Milene Rašić, predsednika veća, Gordane Kojić, Aleksandra Stepanovića, Miroljuba Tomića i Dijane Janković, članova veća, sa savetnikom Vrhovnog suda Snežanom Medenicom, kao zapisničarem, u krivičnom predmetu okrivljenog AA, zbog produženog krivičnog dela obljuba sa detetom iz člana 180. stav 1. u vezi člana 61. Krivičnog zakonika, odlučujući o zahtevu za zaštitu zakonitosti javnog tužioca Vrhovnog javnog tužilaštva Ktz 423/2025 od 22.04.2025. godine, podnetom protiv pravnosnažne presude Apelacionog suda u Beogradu Kž1 br.818/24 od 21.10.2024. godine, u sednici veća održanoj dana 14. maja 2025. godine, jednoglasno, doneo je

P R E S U D U

USVAJA SE zahtev za zaštitu zakonitosti javnog tužioca Vrhovnog javnog tužilaštva Ktz 423/2025 od 22.04.2025. godine i utvrđuje da je pravnosnažnom presudom Apelacionog suda u Beogradu Kž1 br.818/24 od 21.10.2024. godine učinjena povreda zakona – bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 438. stav 2. tačka 2) Zakonika o krivičnom postupku i povreda krivičnog zakona iz člana 439. tačka 1) Zakonika o krivičnom postupku, u korist okrivljenog AA.

O b r a z l o ž e nj e

Presudom Višeg suda u Smederevu K br.4/24 od 31.05.2024. godine okrivljeni AA je na osnovu člana 423. stav 1. tačka 1) ZKP oslobođen od optužbe da je izvršio produženo krivično delo obljuba sa detetom iz člana 180. stav 1. u vezi člana 61. KZ.

Istom presudom, oštećena maloletna BB upućena je na parnični postupak radi ostvarivanja imovinskopravnog zahteva, za naknadu neimovinske štete, i određeno je da troškovi krivičnog postupka padaju na teret budžetskih sredstava.

Presudom Apelacionog suda u Beogradu Kž1 br.818/24 od 21.10.2024. godine, povodom žalbe javnog tužioca Višeg javnog tužilaštva u Smederevu, a po službenoj dužnosti, presuda Višeg suda u Smederevu K br.4/24 od 31.05.2024. godine preinačena je tako što je okrivljeni AA na osnovu člana 423. stav 1. tačka 1) ZKP u vezi člana 180. stav 4. KZ oslobođen od optužbe da je učinio produženo krivično delo obljuba sa detetom iz člana 180. stav 1. u vezi člana 61. KZ, dok je žalba javnog tužioca Višeg javnog tužilaštva u Smederevu, izjavljena protiv prvostepene presude odbijena kao neosnovana i prvostepena presuda u nepreinačenom delu ostala neizmenjena.

Javni tužilac Vrhovnog javnog tužilaštva podneo je zahtev za zaštitu zakonitosti Ktz br.423/2025 od 22.04.2025. godine, samo protiv pravnosnažne presude Apelacionog suda u Beogradu Kž1 br.818/24 od 21.10.2024. godine, zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 438. stav 2. tačka 2) ZKP i povrede krivičnog zakona iz člana 439. tačka 1) ZKP, sa predlogom da Vrhovni sud usvoji zahtev i utvrdi da je pobijanom presudom učinjena povreda zakona u korist okrivljenog.

Vrhovni sud dostavio je primerak zahteva za zaštitu zakonitosti braniocu okrivljenog AA – advokatu Slobodanu Svrziću, shodno odredbi člana 488. stav 1. Zakonika o krivičnom postupku i u sednici veća, koju je održao bez obaveštavanja javnog tužioca i branioca okrivljenog, smatrajući da njihovo prisustvo nije od značaja za donošenje odluke (član 488. stav 2. ZKP), nakon razmatranja spisa predmeta i pravnosnažne presude protiv koje je zahtev za zaštitu zakonitosti podnet, te nakon ocene navoda izloženih u zahtevu, našao:

Zahtev je osnovan.

Osnovano se u podnetom zahtevu za zaštitu zakonitosti Vrhovnog javnog tužilaštva ukazuje da je pravnosnažna presuda Apelacionog suda u Beogradu Kž1 br.818/24 od 21.10.2024. godine doneta uz povredu zakona – bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 438. stav 2. tačka 2) ZKP i povredu krivičnog zakona iz člana 439. tačka 1) ZKP, u korist okrivljenog.

Naime, Apelacioni sud u Beogradu je pobijanom presudom na osnovu člana 423. stav 1. tačka 1) ZKP, u vezi člana 180. stav 4. KZ, okrivljenog AA oslobodio od optužbe da je učinio produženo krivično delo obljuba sa detetom iz člana 180. stav 1. u vezi člana 61. KZ, i u obrazloženju svoje odluke, na četvrtoj strani, treći stav, naveo da po pitanju fizičke i duševne zrelosti ne postoji značajnija razlika u razvijenosti između okrivljenog i oštećene, između ostalog zato što se njihove intelektualne mogućnosti kreću u okvirima proseka, pri čemu nije uzeo u obzir činjenicu da je u vreme kritičnog događaja okrivljeni imao 26 godina, dok je oštećena BB bila dete, sa navršenih 13 godina života.

Odredbom člana 180. stav 4. KZ, propisano je da se neće kazniti za delo iz stava 1. tog člana učinilac dela, ukoliko

između njega i deteta ne postoji značajna razlika u njihovoj duševnoj i telesnoj zrelosti.

Imajući u vidu citiranu zakonsku odredbu, te činjenicu da je razlika u godinama života između okrivljenog i oštećene iznosila 13 godina u vreme kritičnog događaja i da je oštećena bila dete, to je po oceni ovoga suda nejasan stav Apelacionog suda u Beogradu da između okrivljenog i oštećene nema značajnije razlike u duševnoj razvijenosti, posebno imajući u vidu nalaz i mišljenje veštaka dr Nataše Marković i Snežane Đurić od 28.12.2021. godine, koji Apelacioni sud u Beogradu takođe navodi na strani 4 stav 1 svoje presude, a na koji način je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 438. stav 2. tačka 2) ZKP, što se osnovano ističe u podnetom zahtevu.

Pored toga, nalazeći da u konkretnom slučaju ima mesta za primenu posebnog osnova isključenja protivpravnosti iz člana 180. stav 4. KZ jer ne postoji značajnija razlika u pogledu duševne zrelosti između okrivljenog i oštećene, Apelacioni sud u Beogradu učinio je i povredu krivičnog zakona iz člana 439. tačka 1) ZKP po pitanju da li je delo za koje se okrivljeni goni krivično delo.

Ovo imajući u vidu da je smisao odredbe člana 180. stav 4. KZ da se isključi kažnjavanje okrivljenog samo u situaciji kada između njega i deteta ne postoji značajnija razlika u njihovoj duševnoj i telesnoj zrelosti, pa kako je oštećena u inkriminisanom periodu bila dete (13 godina) dok je okrivljeni imao 26 godina, pri činjenici da iz nalaza i mišljenja sudskih veštaka od 28.12.2021. godine proizilazi da je između maloletne oštećene i okrivljenog postojala značajnija razlika u psihološkoj zrelosti, to je neprihvatljiv stav Apelacionog suda u Beogradu da su u konkretnom slučaju ispunjeni uslovi za primenu posebnog osnova isključenja protivpravnosti iz člana 180. stav 4. KZ i da okrivljenog valja osloboditi od optužbe na osnovu člana 423. stav 1. tačka 1) ZKP.

Iz navedenih razloga, nalazeći da je pobijana presuda doneta uz bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 438. stav 2. tačka 2) ZKP i povredu krivičnog zakona iz člana 439. tačka 1) ZKP u korist okrivljenog, na šta se osnovano ukazuje u zahtevu za zaštitu zakonitosti javnog tužioca Vrhovnog javnog tužilaštva, to je Vrhovni sud u postupajući u smislu odredbe člana 493. ZKP, ne dirajući u pravnosnažnost pobijane presude, usvojio podneti zahtev i utvrdio da su pobijanom presudom Apelacionog suda u Beogradu Kž1 br.818/24 od 21.10.2024. godine, učinjene navedene povrede zakona u korist okrivljenog AA.

Sa svega izloženog, a na osnovu odredbe člana 492. stav 3. ZKP doneta je odluka kao u izreci presude.

Zapisničar-savetnik — Predsednik veća-sudija

Snežana Medenica, s.r. — Milena Rašić, s.r.

Za tačnost otpravka

Zamenik upravitelja pisarnice

Milanka Ranković